

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра геодезії, картографії та управління територіями

**СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
«ГЕОПЛАНУВАННЯ ТА ЛАНДШАФТНА
ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕРИТОРІЙ»**

Вибіркова ВК 5.5.

Ступінь вищої освіти здобувачів – *перший (бакалаврський)*

Галузь знань – 19 «Архітектура та будівництво»

Спеціальність – 193 «Геодезія та землеустрій»

Освітня програма - «Геодезія та землеустрій»

Рік навчання 1, семестр 2

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 5

Мова викладання українська

Розробник курсу

К.геогр.н., доц. [Костащук В.І.](#)

Контактна інформація розробника курсу: (e-mail)

v.kostaschuk@chnu.edu.ua

номери телефонів: роб.

+38 (0372) 58-48-52;

моб.

+38 (095) 310-51-24

Сторінка курсу в Moodle

Консультації (Off-, On-line): відповідно [до графіку](#) затвердженого кафедрою

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Геопланування та ландшафтна організація територій» розкриває актуальні проблеми планування розвитку територій на тривалу перспективу. Акцентується увага на суспільно-географічній сутності планування та його ролі в соціально-економічному розвитку регіонів та України загалом. Значна увага приділяється вивченню ландшафтної організації територій як важливого чинника покращення умов життя населення. Важливе значення в процесі вивчення курсу мають вивчення головних напрямків планування використання наявних економічних ресурсів, залучення інвестицій та розвитку різних галузей економіки, а також зростання рівня життя населення на основі оптимальної ландшафтної організації територій.

МЕТА

Вивчити особливості геопланування як важливого чинника оптимізації ландшафтної організації територій. Сформувати у студентів систематизовані знання та практичні навички щодо планування розвитку різних галузей економіки на локальному, регіональному та національному рівнях..

ЗАВДАННЯ

Основними завданнями вивчення дисципліни «Геопланування та ландшафтна організація територій» є:

ознайомлення з: суспільно-географічною сутністю геопланування та ландшафтною організацією територій; роллю планування і ландшафтної організації територій в їх соціально-економічному розвитку та покращенні якості життя населення; особливостями, формами, методами та етапами просторового планування територій; основними національними та міжнародними нормативно-правовими актами та особливостями їх викорис-

танням в процесі планування їх ландшафтної організації територій; особливостями планування використання природних ресурсів для розвитку різних галузей економіки та соціальної сфери територій;

вміти: практично аналізувати потенційні можливості розвитку територій та вміти створювати плани щодо їх розвитку з метою оптимізації територіальної та галузевої структури. Використовувати набуті навички з метою покращення ландшафтної організації територій.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні компетенції

Загальні компетенції:

ЗК01. Здатність вчитися й володіти сучасними знаннями.

ЗК02. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність планувати та управляти часом.- ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

ЗК07. Здатність працювати як автономно, так і в команді.

ЗК08. Здатність до міжособистої взаємодії.

ЗК10. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК11. Визначення морально-етичних аспектів досліджень і необхідності інтелектуальної чесності, а також професійних кодексів поведінки.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетенції:

СК01. Здатність застосовувати фундаментальні знання для аналізу явищ природного і техногенного походження при виконанні професійних завдань у сфері геодезії та землеустрою.

СК02. Здатність застосовувати теорії, принципи, методи фізико-математичних, природничих, соціально-економічних, інженерних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

СК03. Здатність застосовувати нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали у професійній діяльності.

СК07. Здатність збирати, оновлювати, опрацьовувати, критично оцінювати, інтерпретувати, зберігати, оприлюднювати і використовувати геопросторові дані та метадані щодо об'єктів природного і техногенного походження.

СК10. Здатність здійснювати моніторинг та оцінку земель.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Вільно спілкуватися в усній та письмовій формах державною та іноземною мовами з питань професійної діяльності.

ПРН2. Організувати й керувати професійним розвитком осіб і груп.

ПРН3. Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументацію.

ПРН4. Знати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, нормативно-технічні документи, довідкові матеріали в сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузей.

ПРН5. Застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Усього годин	Лекції	Лабораторні	Семінарські	Інд./зан.	Сам./роб.
3 семестр						
Модуль 1. Теоретико-методичні аспекти планування розвитку територій.						
Тема 1.1. Інституційне забезпечення планування розвитку територій.	11	2	2	2		5
Тема 1.2. Основні функції та завдання просторового планування розвитку територій	9	2	2			5
Тема 1.3. Нормативно-правове забезпечення просторового планування в Україні та світі	11	2	2	2		5
Тема 1.4. Розробка стратегії місцевого розвитку	9	2	2			5
Тема 1.5. Формування системи полюсів розвитку та їх фінансове забезпечення в Україні.	11	2	2	2		5
Тема 1.6. Інтегроване просторове планування.	9	2	2			5
Тема 1.7. Впровадження стратегічного плану місцевого розвитку	9	2	2			5
Тема 1.8. Ключові характеристики моніторингу та оцінювання виконання СП.	9	2	2			5
Модуль 2. Ландшафт та особливості ландшафтного планування територій						
Тема 2.1. Поняття ландшафту та його структура	11	2	2	2		5
Тема 2.2. Ландшафтне планування: концепція та актуальність впровадження в Україні	9	2	2			5
Тема 2.3. Правові основи і система планування ландшафтів в Україні	11	2	2	2		5
Тема 2.4. Цілі, завдання, етапи та адресати ландшафтного планування на різних його рівнях	9	2	2			5
Тема 2.5. Інвентаризація основних компонентів навколишнього середовища і землекористування (з урахуванням соціально-економічних умов)	11	2	2	2		5
Тема 2.6. Оцінювання основних компонентів навколишнього середовища	11	2	2	2		5
Тема 2.7. Аналіз конфліктів природокористування. Галузеві цілі для компонентів, що охороняються.	10	2	3			5
Всього за семестр	150	30	31	14		75

ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ

- НЕ 1.1 Оцінка географічного положення регіону, як основи просторового планування. (3 бали)
- НЕ 1.2 Аналіз нормативно-правового забезпечення стратегічного розвитку регіону. (3 бали)
- НЕ 1.3 Оцінка сучасного стану планування розвитку регіону. (3 бали)
- НЕ 1.4. Аналіз сучасного стану просторової структури поселень регіону. (3 бали)

- НЕ 1.5 Оцінка потенціалу регіону – основи просторового планування його розвитку. (3 бали)
- НЕ 1.6 Планування розвитку основних галузей економіки регіону. (3 бали)
- НЕ 1.7 Планування розвитку соціальної сфери регіону. (3 бали)
- НЕ 1.8 Планування оптимізації просторової організації регіону. (3 бали)
- НЕ 2.1 Ландшафтна структура регіону. (3 бали)
- НЕ 2.2 Наслідки взаємодії людини і природи в регіоні (3 бали).
- НЕ 2.3 Нормативно-правова база України для впровадження ландшафтного планування. (3 бали)
- НЕ 2.4 Ландшафтне планування регіону. (3 бали)
- НЕ 2.5 Інвентаризація природних умов та ресурсів регіону, в контексті ландшафтного планування. (3 бали)
- НЕ 2.6 Оцінка природних умов та ресурсів регіону – основа ландшафтного планування. (3 бали)
- НЕ 2.7 Аналіз конфліктів природокористування в регіоні. (3 бали)

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ РОБІТ

- НЕ 1.1 Стратегічне планування (СП) як складова цілісної системи планування місцевого розвитку. (2 бали)
- НЕ 1.3 Світові й європейські документи щодо просторового планування. (2 бали).
- НЕ 1.5 Фінансове забезпечення полюсів розвитку в Україні . (2 бали)
- НЕ 2.1 Роль ландшафтів у підвищенні якості життя населення (2 бали).
- НЕ 2.3 Екологічне та природоохоронне законодавство України (2 бали).
- НЕ 2.5 Загальні принципи інвентаризації географічних об'єктів регіону(2 бали).
- НЕ 2.6 Вплив соціально-економічних умов на процеси регіонального природокористування (3 бали).

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються студентами з порушенням термінів без поважних причин, можуть бути оцінені на нижчу оцінку. Перескладання рубіжних контролів (модулів) відбувається за дозволом лектора при наявності документів, що підтверджують поважні причини
Політика щодо академічної доброчесності:	Плагіювання (списування) під час контрольних робіт та іспитів заборонені (у т.ч. із використанням мобільних девайсів). У кожній практичній роботі повинні міститися коректні текстові посилання на використані джерела
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, академічна мобільність) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі відповідно до наказу навчального закладу)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для заліку)
90 – 100	A	зараховано
80-89	B	
70-79	C	
60-69	D	
50-59	E	
35-49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гродзинський М.Д. Пізнання ландшафту: місце і простір / М. Д. Гродзинський — К. : ВПЦ «Київський університет», 2005. — Т. 1. — 431 с.
2. Державний екологічний моніторинг. Офіційний сайт Мінприроди України: <http://www.menr.gov.ua/index.php/monitoring>
3. Екологоагрохімічна паспортизація полів та земельних ділянок. Керівний нормативний документ / [заред. акад. О. О. Созінова]. — К. : Аграрна наука, 1996.
4. Європейська ландшафтна конвенція [Електроний ресурс] // Сайт «Лігазакон». Режим доступу http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU00247.html.
5. Малишева Л.Л. Геохімія ландшафтів / Л.Л. Малишева — К. : Либідь, 2000. — 472 с.
6. Маруняк Є. О. Територіальне (просторове) планування : зміст, еволюція та основні сучасні напрями [текст] / Є. О. Маруняк // Український географічний журнал. — 2014. — № 2. — С. 22–31.
7. Немець К. А. Просторовий аналіз у суспільній географії: нові підходи, методи, моделі : монографія / К. А. Немець, Л. М. Немець. — Харків : ХНУ, 2013. — 225 с.
8. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко / Асоціація міст України – К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІЕН ЕЙ», 2015. — 256 с.
9. Планування територій: Навч. посіб. / О.Г. Топчієв, Д.С. Мальчикова. — Стереотип. вид. — Херсон : Гринь Д.С., 2017. — 268 с.
10. Сучасна динаміка рельєфу України / [Палієнко В. П., Матошко А. В., Барщевський М. Є. та ін.]. — К. : Наукова думка, 2005. — 268 с.
11. Хайланд Ш., Май А. Ландшафтное планирование в Германии — инструмент упреждения экологических проблем территории // Укр. геогр. журн. — 2009. — № 4. — С. 3–10.
12. Auhagen, A.; Ermer, K.; Mohrmann, R. (Hrsg.) (2002): Landschaftsplanung in der Praxis. Stuttgart.
13. European Landscape Convention. Florence, 20.X.2000 [Електроний ресурс] // Сайт “Council of Europe”. Режим доступу: <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/Html/176.htm>
14. Landschaftsplanung / [mit Beitr. von: Claus Bittner]. Christina von Haaren (Hrsg.). — Stuttgart: UTB, Ulmer, 2004. — 527 S.
15. Riedel, W., Lange, H. (Hrsg.) (2002): Landschaftsplanung. Heidelberg, Berlin, New York.